

O carte-document, o carte de suflet

De curând, la Editura MEGA din Cluj-Napoca, a văzut lumina tiparului volumul „Procese economice ale funcționarilor evrei din comerțul exterior 1960-1964” scris de dr. Veronica Rozenberg. Ea s-a născut la București și, între anii 1970-1975, a urmat cursurile Facultății de Matematică din cadrul Universității București.

Imediat după absolvirea studiilor universitare, în anul 1975, a emigrat în Israel unde a urmat cursuri de calculatoare și a lucrat ca programator în domenii tehnice diverse.

În anul 1961, tatăl ei, arestat în procesul Românoexport, a fost judecat și, după o anchetă ce a durat timp de 3 ani, a fost condamnat la 15 ani muncă silnică.

A fost eliberat în 1969, în urma unei amnistii inițiată de Nicolae Ceaușescu.

Dr. Viorica Rozenberg dedică cartea memoriei dragului său tată, Adalberg Rosinger, și de aceea consideră că este „o carte de suflet” dar totodată „o carte-document” prin deschiderea unui domeniu inedit de studiu, cercetare și anume cel al proceselor economice. Totodată volumul este parte a istoriei restitutive a unei epoci de tristă amintire.

Autoarea menționează în deschiderea volumului: „Lucrarea mea este gestul emoțional pornit din inimă, dar în același timp științific, pe care, în această parte destul de târzie a vieții mele, l-am dus la bun sfârșit cu scopul de a încerca să-i fac dreptatea cuvenită prin punerea în lumină a curajului pe care l-a avut în înfruntarea destinului dureros și a violenței organelor represive din România comunistă”.

Clubul YACHAD din cadrul Comunității Evreilor din Iași a organizat, sâmbătă 2 iunie 2018, o Seară Literară dedicată lan-

sării acestui volum, după ce, cu puțin timp înainte, avusese loc lansarea de la Cluj-Napoca.

În deschiderea evenimentului cultural ieșean, am subliniat că „volumul impresionează prin munca depusă de dr. Veronica Rozenberg, prin perseverența ei deosebită și prin interesul acordat abordării unui subiect quasi necunoscut în România și nu numai”.

În prezentarea cărții, autoarea arată: „Tatăl meu, Adalbert Rosinger, a fost închis în trei închisori diferite, sub trei regimuri dictatoriale

care au guvernat de-a lungul timpului în România.

Cea mai brutală formă de încarcerare pe care a trăit-o a fost cea din regimul comunist. Experiența traumatică s-a întâmplat după ce, în timpul tinereții sale, împreună cu alți evrei entuziaști, și-a petrecut o parte din timp utilizându-și energia luptând pentru un ideal. Sperau că, la capătul acelei lupte, se va putea găsi o soluție politică unor probleme cu caracter social și național, punându-se capăt antisemitismului care luase avânt în Europa în

primele decenii ale secolului 20, intensificându-se și în România după sfârșitul Primului Război Mondial.

Niciuna dintre închisorile în care și-a petrecut câțiva ani din viață, mai întâi la Târgu Jiu, apoi la Vapniarka în Transnistria, nu au avut cruzimea ultimelor închisori comuniste, Malmaison, Jilava și în cele din urmă Aiud, unde a fost nevoit să-și ispășească pedeapsa nedreaptă la care a fost condamnat în cadrul procesului Românoexport”.

Înainte acestui proces au mai existat 5 procese economice ale funcțio-

narilor evrei din comerțul exterior, procese la care autoarea se referă doar în treacăt.

După plecarea în Israel în anul 1978 și până la deces, survenit în 1981, Adalberg Rosinger a lucrat la scrierea memoriilor, concepute a avea 36 de capitole care să alcătuiască „Cartea neagră a Comerțului exterior din România”. A reușit să scrie doar 12 capitole care nu includ însă perioada procesului Românoexport.

În mulțumirile adresate celor foarte mulți care au ajutat-o în dificila muncă de documentare pornită în anul 2002 în arhivele CNSAS și de redactare desfășurată pe parcursul a peste opt ani de studiu intens, dr. Veronica Rozenberg îi nominalizează în primul rând pe cei trei profesori din Universități israeliene care au acceptat să colaboreze cu ea pentru realizarea unei lucrări cu acest subiect, și anume: doamna Minna Rozen, profesor emerit la Haifa, doamna Yfaat Weiss, profesor la Ierusalim și pe domnul profesor Rafael Vago de la Tel Aviv.

Această carte are la bază teza de doctorat susținută de Veronica Rozenberg la Departamentul de Istorie al

Universității din Haifa. Unul dintre evaluatorii tezei a fost și prof. univ. dr. Carol Iancu, de la Universitatea „Paul Valéry” din Montpellier, Franța.

Cartea conține 7 capitole referitoare la: contextul social politic al României după Cel de-al Doilea Război Mondial; procesele politice, mijloace de represiune folosite în sistemele comuniste; eliminarea evreilor din comerțul exterior; desfășurarea procedurii penale în cadrul proceselor din comerțul exterior; primele procese economice; procesul Românoexport și 9 anexe: dicționar de termeni juridici; dicționar general de termeni; instituțiile securității în România comunistă; tipuri de dosare în cadrul CNSAS; schema organizatorică a MCE; situația comerțului exterior în România; acuzați și acuzaatori; fișele de Penitenciar ale inculpaților; terminologia Incotems.

La lansarea de la Iași au vorbit despre carte și despre perioada proceselor economice, perioadă precedată de procesele sioniștilor, ing. Abraham Ghiltman, președintele comunității ieșene, prof. univ. dr. Dumitru Rădăuceanu, prof. Minel Marcu.

Redactorul Alex Aciobăniței, de la Radio România Iași, a realizat un interesant interviu cu dr. Veronica Rozenberg, pe care l-a difuzat în emisiunea „Evreii azi”, ediția din 5 iunie 2018.

Cartea impresionează printr-o amplă bibliografie și prin acribia cercetărilor întreprinse de autoare în domeniul istoriei, economiei și dreptului.

Nu pot încheia succinta mea prezentare fără a transmite sincere felicitări doamnei dr. Veronica Rozenberg pentru reușita eforturilor depuse pentru publicarea acestei deosebit de interesante cărți.